

Nastavni predmet: HRVATSKI JEZIK	PREDMETNO PODRUČJE
	B. Književnost i stvaralaštvo
NASTAVNA TEMA	1. Teška vremena, prijatelju moj
NASTAVNA JEDINICA	Suzanne Collins, <i>Igre gladi</i> (motivacija za čitanje lektire)
PREDVIĐENO TRAJANJE	1 sat
Odgojno-obrazovni ishodi na razini kurikula	SSŠ HJ B.2.1. Učenik opisuje svoj doživljaj i stav o književnome tekstu i stvaralački se izražava potaknut književnim tekstom.
Razrada odgojno-obrazovnih ishoda	SSŠ HJ B.2.1. • izražava svoj doživljaj književnoga teksta • objašnjava svoje mišljenje i stav o književnome tekstu na temelju doživljaja teksta i vlastitoga čitateljskog iskustva • izdvaja pojedinosti iz teksta koje su ga se dojmile i potaknule na razmišljanje • potkrepljuje primjerima svoje mišljenje i stavove o književnome tekstu
Aktivnosti učenika	• razgovor i rasprava (u paru, u skupini i u razrednoj diskusiji) • slušanje i interpretativno čitanje • analiza i tumačenje književnoga teksta • promišljanje i argumentirano iznošenje vlastitih stavova • povezivanje književnoga sadržaja sa suvremenim društvom i iskustvima iz svakodnevnoga života • rješavanje kviza i samoprocjena • vođenje bilješki
Očekivanja međupredmetnih tema (MPT)	GOO B.4.1. Učenik prepoznaje važnost i posljedice političkih odluka za vlastiti život. Zastupa važnost demokratske svijesti političke kulture građana u rješavanju društvenih i političkih problema. UKU A.4/5.2. Učenik aktivno sluša. Učenik povezuje novo znanje i vještine s prethodnim znanjima i iskustvima, kao i s drugim područjima učenja. Vodi svoje bilješke tijekom učenja ili praćenja izlaganja (ključne pojmove organizira logično i pregledno, izdvaja bitno od nebitnog). OSR B.4.2. Učenik objašnjava i služi se vještinama korisnima za timski rad.
Nastavna sredstva, pomagala, izvori i materijali	• udžbenik (str. 12. – 18.), nastavni listići, <i>Google Forms</i> obrazac, PPT prezentacija
TIJEK (ARTIKULACIJA) NASTAVNOGA SATI	
UVODNI DIO (5 minuta)	Nastavnik/nastavnica potiče učenike na zamišljanje: <i>Zamislite da živite u svijetu u kojemu je normalno da se svake godine dvadeset i četvero mladih ljudi pošalje u reality emisiju iz koje će se vratiti samo jedna osoba. Svi pratite ždrijeb i jedno je ime upravo pročitano. Ima nekoliko sekundi da se popne na pozornicu. Što radi? Kakve joj misli prolaze glavom?</i> Nastavnik/nastavnica prema svojoj procjeni uvodni dio nastavnoga sata temelji samo na razgovoru postavljanjem pitanja iz rubrike <i>Za zagrijavanje</i> u udžbeniku (str. 12.) te ih proširuje potpitanjima. Takvom se motivacijom učenike pobliže upoznaje s konceptom <i>reality showa</i>, potiče potpunije razumijevanje takvih oblika televizijskih natjecanja i usmjerava prema kritičkome promišljanju o medijskim sadržajima kojima su svakodnevno izloženi.

	Postavlja pitanja: <i>Jeste li ikad pratili neki reality show ili emisiju koja uključuje koncept opstanka posljednjega kandidata – pobjednika? Ako jeste, što mislite o takvim vrstama emisija? Ako niste, obrazložite zašto ne gledate takve emisije.</i> <i>Zašto gledatelji ponekad prate emisije koje prikazuju neprimjeren ili neugodan sadržaj poput nasilja, ozljeda ili ponižavanja kandidata?</i> <i>Što smatranje toga zabavnim govori o publici? Prikazuju li mediji stvarnost ili je oblikuju?</i>
SREDIŠNJI DIO (30 minuta)	Nastavnik/nastavnica predstavlja trilogiju <i>Igre gladi</i> čitajući lokalizaciju u udžbeniku (str. 12.). Nastavnik/nastavnica čita ulomak <i>Žetva i žrtva</i> iz udžbenika (str. 12. – 13.) ili učenici slušaju zvučni zapis toga ulomka. Postavlja pitanje za objavu dojмова: <i>Kakav je dojam na vas ostavio pročitani ulomak?</i> U frontalnome obliku rada učenici odgovaraju na pitanja za razumijevanje pročitana/poslušana ulomka izdvojena u rubrici <i>Fokus na tekst</i> (str. 13.). Nastavnik/nastavnica potom čita ulomak <i>Posvećenici</i> (str. 14.) ili učenici slušaju zvučni zapis ulomka. Nastavnik/nastavnica upućuje učenike na rad u paru ili manjoj skupini kojim se izražava dojam i razumijevanje pročitana/poslušana: <i>Obratite pozornost na koncept natjecanja. Tko sve u njemu smije sudjelovati i koja su mu pravila? Izrecite jednom riječju svoj doživljaj takva koncepta natjecanja, a potom obrazložite odabir upravo te riječi.</i> Nastavnik/nastavnica može dati učenicima <i>post-it</i> papiriće kako bi svoje riječi zalijepili na ploču. Nastavnik/nastavnica dopunjava zaključke učenika: <i>Ukupno dvadeset i četvero posvećenika odvodi se u Kapitol gdje sudjeluju na ceremonijama, pripremama i javnim intervjuima. Igre se zatim održavaju u posebno konstruiranoj areni kojom upravljaju organizatori. Arena može biti šuma, planinski krajolik, pustinja ili neko drugo kontrolirano okruženje. Organizatori nadziru vremenske uvjete, postavljaju zamke i prijetnje te odlučuju kada i kako intervenirati, čime dodatno oblikuju tijek natjecanja.</i> <i>Cilj Igara gladi jednostavan je i brutalan: preživjeti. Samo jedan natjecatelj može ostati živ i biti proglašen pobjednikom. Tijekom cijeloga natjecanja Igre se prenose uživo diljem Panema, a gledatelji, osobito oni iz Kapitola, prate svaki trenutak borbe kao spektakl. U svijetu Igara gladijatorska borba jednako je važna kao i medijska slika.</i> Nastavnik/nastavnica zatim može postaviti pitanje kojim će učenici izraziti očekivanje o radnji koja slijedi: <i>Pretpostavite daljnji tijek radnje u vezi s izborom posvećenika Okruga 12. Svatko za sebe bilježi pretpostavku u bilježnicu. (Prema procjeni nastavnik/nastavnica dodatno govori kako im možda može pomoći i naslov dodijeljen posljednjemu izdvojenom ulomku u udžbeniku – <i>Dobrovoljka na žetvi</i> kako bi svoje pretpostavke izravnije temeljili na uzročno-posljedičnim vezama.)</i> Nastavnik/nastavnica može učenicima dati nastavni listić s kartom Panema (Prilog I.) te ih potaknuti na razmišljanje pitanjima: <i>Uočite gdje je smješten Kapitol u odnosu na ostale okruge. Što njegov položaj sugerira?</i>

	<i>Koji su okruzi sa svojim industrijama bliže Kapitolu, a koji su udaljeniji? Mislite li da to utječe na njihovu moć i položaj?</i> <i>Primijetite na koji je način raspodjela rada prema težini povezana s raspodjelom moći?</i> <i>Može li se Panem nazvati pravednim društvom? Obrazložite.</i> <i>Razmisli o poslovici Zavadi pa vladaj! (lat. Divide et impera.). Može li se primijeniti na način vladavine Kapitola?</i> Nastavnik/nastavnica može potom uputiti učenike na rješavanje kviza u digitalnome udžbeniku prema kojem bi bili određeni kao predstavnici jednog od dvanaest okruga Panema. Potiče ih na razmišljanje pitanjima: <i>U kojoj se mjeri prepoznajete u dobivenome opisu?</i> <i>Može li nešto biti prednost u jednome, a mana u drugome društvu? Obrazložite svoje razmišljanje.</i> <i>Koja bi vas osobine mogla dovesti u opasnost u distopijskome društvu?</i> <i>Jesmo li mi oblikovani sustavom ili osobnošću?</i> <i>Biste li željeli pripadati nekome drugom okrugu? Zašto?</i>
ZAVRŠNI DIO (10 minuta)	U završnome dijelu nastavnoga sata uspostavlja se veza s uvodnim dijelom sata. Nastavnik/nastavnica upućuje učenike: <i>Vratimo se na početak sata. Osoba čije je ime pročitano sitna je dvanaestogodišnja djevojčica. Kamere su posvuda i cijela zemlja promatra prizor odabira, a svi znaju da samo jedna osoba svake godine preživljava u realityju.</i> Postavlja pitanja: <i>U kojoj mjeri procjenjujete da djevojčica ima mogućnosti pobijediti stariju djecu i djecu koja treniraju za sudjelovanje u igrama?</i> <i>Je li arena jedino mjesto nepravde s kojim se mladi susreću — ili nepravda počinje mnogo ranije?</i> <i>Biste li se usudili zamijeniti mjesto s izabranom djevojčicom?</i> Nastavnik/nastavnica pojašnjava učenicima i potiče ih na čitanje djela: U Igrama gladi također je pročitano ime dvanaestogodišnje djevojčice – Primrose, Prim. <i>Primrose Everdeen ipak nije sudjelovala u Igrama jer se njezina starija sestra Katniss javila kao dobrovoljka kako bi zamijenila njezino mjesto. Katniss je ipak šesnaestogodišnjakinja koja je vješta u lovu pa će njezina vjerojatnost preživljavanja biti veća. Pročitajte knjigu Igre gladi i saznajte kako se odvijala borba među predstavnicima okruga, kako su u njoj prošli predstavnici okruga koji vi predstavljate i što su sve spremni učiniti organizatori kako bi podigli gledanost programa.</i> Ako je u uvodnome dijelu nastavnoga sata izostavljen prvi dio motivacije, tada se u ovoj fazi sata može čitati posljednji ulomak iz udžbenika naslovljen <i>Dobrovoljka na žetvi</i> (str. 15. – 16.). Nastavnik/nastavnica upućuje učenike na smjernice za cjelovito čitanje djela u udžbeniku (str. 18.).
POSEBNI OBLICI PRILAGODBE	
visokomotivirani učenici	1., 2. ili 3. zadatak u rubrici <i>Istražuj, surađuj, stvaraj</i>
učenici s teškoćama	Učenici s teškoćama zadatke rješavaju uz pomoć drugih učenika i nastavnika. U radu im mogu pomoći priloženi nastavni listići.

inojezični učenici	Inojezični učenici zadatke rješavaju uz pomoć drugih učenika i nastavnika. U radu im mogu pomoći priloženi nastavni listići. Učenicima se može dati nastavni listić s dodatnim objašnjenjem određenih pojmova koji se upotrebljavaju u nastavnoj jedinici (Prilog II.).
VREDNOVANJE ISHODA	
vrednovanje za učenje	Nastavnik tijekom uvodnoga zamišljanja, razredne rasprave i analize ulomaka dobiva uvid u predznanja učenika o distopiji, medijima i konceptu moći u društvu. Uočava njihovu sposobnost prepoznavanja temeljnih obilježja distopijskoga društva, razumijevanja odnosa pojedinca i sustava te argumentiranoga iznošenja stavova. Prati u kojoj mjeri učenici povezuju književni tekst s aktualnim društvenim pojavama (<i>reality</i> programi, medijska manipulacija, odgovornost publike) te prema potrebi usmjerava raspravu, dodatno pojašnjava pojmove i produbljuje analizu.
vrednovanje kao učenje	Tijekom rasprave, rada u paru/skupini i rješavanja kviza učenici promišljaju o vlastitim vrijednosnim stavovima, preispituju pojam pravednosti i odgovornosti u društvu te osvješćuju kako sustav može oblikovati pojedinca. Učenici razvijaju sposobnost samoprocjene vlastitih stavova i kritičkoga promišljanja o ulozi pojedinca u određenome društvu.
vrednovanje naučenoga	Nije predviđeno.
DODATNI DIGITALNI SADRŽAJI	
• kviz – Suzanne Collins, <i>Igre gladi</i> • <i>Koji okrug predstavljaš?</i> Google Forms obrazac i PPT prezentacija s odgovorima	

PLAN PLOČE

Suzanne Collins, *Igre gladi*

- trilogija
- vrijeme radnje: budućnost nakon prirodnih katastrofa
- mjesto radnje: Panem (na prostoru današnjeg SAD-a)
- *reality* *Igre gladi* – „Žetva”
- glavna junakinja: Katniss Everdeen

Okrug 13 – drugi su ga okruzi smatrali uništenim tijekom prve pobune, ali zapravo je sklopio tajni sporazum s Kapitolom. Narod je otišao pod zemlju i razvio strogo organizirano društvo pod vodstvom predsjednice Alme Coin, a njihova je industrija bila posvećena proizvodnji nuklearnoga oružja. S vremenom je okrug obnovio vojnu moć i poveo drugu pobunu.

- Uoči gdje je smješten Kapitol u odnosu na ostale okruge. Što njegov položaj sugerira?
- Koji su okruzi sa svojim industrijama bliže Kapitolu, a koji su udaljeniji? Objasni misliš li da to utječe na njihovu moć i položaj.
- Primijeti na koji je način je raspodjela rada prema težini povezana s raspodjelom moći?
- Može li se Panem nazvati pravednim društvom? Obrazloži.
- Razmisli o poslovcu Zavadi pa vladaj! (lat. Divide et impera.). Može li se primijeniti na način vladavine Kapitola?

Odgovor (koje nastavnik prema potrebi može projicirati):

Prilog II. Nastavni listić za inojezične učenike

publika – ljudi koji gledaju neku emisiju, predstavu ili natjecanje
okrug – dio države ili teritorija koji ima svoje stanovnike i svoju proizvodnju
spektakl – veliki javni događaj koji je organiziran da bude uzbudljiv i da privuče mnogo gledatelja
dobrovoljac/dobrovoljka – osoba koja se sama javi da nešto učini, bez prisile
arena – zatvoreni prostor ili posebno pripremljeno mjesto gdje se održava borba ili natjecanje
natjecatelj – osoba koja sudjeluje u natjecanju
gledanost – broj ljudi koji gledaju neku emisiju ili događaj
poslušnost – ponašanje osobe kada radi ono što joj se kaže, bez protivljenja
otpor – suprotstavljanje nekoj vlasti ili nepravdi

BILJEŠKE O REALIZACIJI NASTAVNOGA SATI

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....